

Моје свједочење

Милан Аћимовић¹

Сјећање

УДК 341.322.5(497.13):929Аћимовић М.

COBISS.RS-ID 143173889

DOI 10.7251/TOP2511181A

Напомена уредништва: Свједочење из архиве Градског удружења бивших логораша Другог свјетског рата и њихових потомака Бања Лука објављујемо уз сагласност Добриле Кукољ, председнице Удружења

* * *

„До јуна 1942. године са породицом сам живио у селу Брекиња, општина Дубица, нас троје малољетне и нејаке дјеце, отац и мајка. Отац ми је већ био у партизанима. Све до јуна 1942. године имао сам у то вријеме срећно дјетињство, које је прекинуто усташко-њемачком окупацијом општине Дубица и њених села, уз честа одвођења мушког становништва у Дубицу. Мјештани мога села, као и сусједних села, међу њима и моја породица, повукли смо се у Козару. У Козари смо остали око три недјеље изнемогли, гладни и жедни, спавајући у шуми на гранама и колибама од прућа. Често су нас нападали и бомбардовали непријатељски војници и авиони. Било је много жртава: жена, дјеце и стараца, много мртве стоке, што је одавало стравичну слику, јер су крв и лешеве на све стране. Као дијете од седам година гледао сам крв и лешеве на све стране, што се дубоко урезало у мојој души. У Козари смо заробљени од стране усташа и њемачких војника. У колони смо спроведени у Моштаницу, гдје је било збирно мјесто. Ту су нас раздвојили: жене и дјецу на једну, а старе и изнемогле на другу страну, које су побили ту пред нама. Биле су то усташе и црноко-

¹ Милан Аћимовић преминуо је 8. јуна 2019. године.

шуљашаи. Колона заробљене дјеце и жена наставља пут даље према ријеци Уни, коју прелазимо преко оштећеног дрвеног моста. Настаје вриска, плач и јаук дјеце и жена плашећи се оштећеног моста преко којег је прелаз неизвјестан. Заробљеници траже воду, окупатори и крвници то не дозвољавају, псујући нам српску мајку и говорећи – биће воде на другој страни колико желите.

Из Хрватске Дубице спроведени смо у сабирни логор Церовљани. Такође и у овом логору раздвајају жене и дјецу на једну, а остале на другу страну. Овдје остајемо око седам дана боравећи на пољани, логору ограђеном бодљикавом жицом. Колона изнемоглих, гладних и болесних настављају пут пјешнице у село Уштица, одакле нас скелом превозе у логор Јасеновац, логор пољана ограђена жицом. Присутна је велика исцрпљеност, глад и жеђ. Дневно смо примали по један оброк курузовог брашна замућеног млаком водом, од чега су дјеца оболијевала и стомаци отицали. Ту смо логоровали око два мјесеца у логору препуном заробљеника: жена, дјеце и стараца. Много заробљеника, логор ограничених могућности, животни услови неподношљиви, глад, жеђ, болест и лешеви присутни на сваком кораку. Свакодневно присутан транспорт заробљеника у вагонима шталарима и одлазак у непознатом правцу. Дошао је ред и на нас. Ноћу смо кренули и осванули у логору у Пакрацу, гдје смо остали три до четири дана. Становништво из тога краја, посебно жене, доносиле су нам хљеб и дијелиле кроз бодљикаву жицу. Из пакрачког логора и уз наше логорске патње и муке пребачени смо у Дарувар, гдје смо остали недјељу дана. Према усташким упутама, сеоско становништво тога краја долазило је у логор и тражило радну снагу за рад на њиховим имањима. Тако сам ја са сестром и мајком отишао у село Тројеглав и распоређени смо код тројице домаћина: мајка са братом у једну, сестра у другу, а ја у трећу кућу. Нисмо били у контакту и овдје смо остали скоро годину дана, чували смо стоку и обављали друге пољопривредне послове. На моју срећу, распоређен сам код Србина газде. Спавао сам у штали на палачама, изнад стоке, а испод тавана. Имали смо три obroка хране са шнитом хљеба.

У јесен 1943. године почели смо се враћати у своја родна села. Кад смо дошли, затекли смо попаљене куће и штале. Да би преживјели, двије-три породице окупљале се у мање оштећеним и попаљеним кућама. Често смо бјежали у оближњу шуму скривајући се испред

учесталих напада усташа и Нијемаца. У селу сам дочекао слободу и ослобођење².

Милан Аћимовић, фотографија из архиве Градског удружења бивших логораша Другог свјетског рата и њихових потомака Бања Лука

The Testimony of Milan Aćimović

Milan Aćimović, from the village Brekinja near Kozarska Dubica testifies about the Kozara Offensive and his broken childhood. He stayed in concentration camps Cerovljani, Uštica after that in a Slavonian village Trojeglav. He returned home in the fall of 1943.

² Дана 7. марта 2012. године дао је своје свједочење Градском удружењу бивших логораша Другог свјетског рата и њихових потомака Бања Лука; Збирка ЈУСП Доња Градина, рег. 1/24, фасц. 1, док. 1